

KÖZÖS ÜGYÜNK AZ ÁLLATVÉDELEM ALAPÍTVÁNY

DR. ÁDÁM MÓNIKA LL.M.

Civil szervezetek és hatóságok lehetséges együttműködési formái az állatvédelemben

LEKTOR:

Prof. Dr. Paulovics Anita

OLVASÓSZERKESZTŐ:

Dr. Turkovicsné Dr. Koncz Ibolya

DR. ÁDÁM MÓNICA LL.M.

Civil szervezetek és hatóságok lehetséges együttműködési formái az állatvédelemben

Dr. Ádám Mónika LL.M.
Civil szervezetek és hatóságok lehetséges együttműködési formái az állatvédelemben

ISBN 978-615-6813-27-5

Lektorálta: Prof. Dr. Paulovics Anita
Olvasószerkesztő: Dr. Turkovicsné Dr. Koncz Ibolya Katalin
Kiadja: Közös ügyünk az állatvédelem Alapítvány
Fotó: freepik.com

A kézirat zárásának időpontja: 2024.

TARTALOM

BEVEZETÉS	6
1. CIVIL SZERVEZETEK SZEREPE ÉS RÉSZVÉTELE AZ ELSŐFOKÚ ÁLLATVÉDELMI KÖZIGAZGATÁSI HATÓSÁGI ELJÁRÁSOKBAN	8
1.2 Szemle, bizonyítékgyűjtés	9
1.3 Döntéshozatal	10
1.3.1 Állat megfelelő helyre szállításának elrendelése	10
1.3.2 Az ideiglenesen elhelyezett állat visszaszolgáltatásának elrendelése	10
1.3.3 Az állat elkobzásának elrendelése, tulajdonjog átruházásról, végleges elhelyezésről rendelkezés	11
1.4 Végrehajtás az állatvédelmi civil szervezetek bevonásával	11
1.5 Eljárások a gyakorlatban	12
1.5.1 TIARA	12
1.5.2 SHILA	16
2. CIVIL SZERVEZETEK KÖZREMŰKÖDÉSE BÜNTETŐ ELJÁRÁSOK SORÁN	19
2.1 Élő állatok bűnjelként lefoglalása és elhelyezése	19
2.2 Elkobzás büntetőeljárás keretében	19
2.3 Eljárások a gyakorlatban	20
2.3.1 Fűli, Trusty, Brave, Tilda	20
2.3.2 Yentel, Jacky	23
3. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK ÁLLATOK VÉDELME ÉRDEKÉBEN KÖTELEZŐEN ELLÁTANDÓ FELADATAIBAN TÖRTÉNŐ KÖZREMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK JOGSZABÁLYJEGYZÉK	26
	28

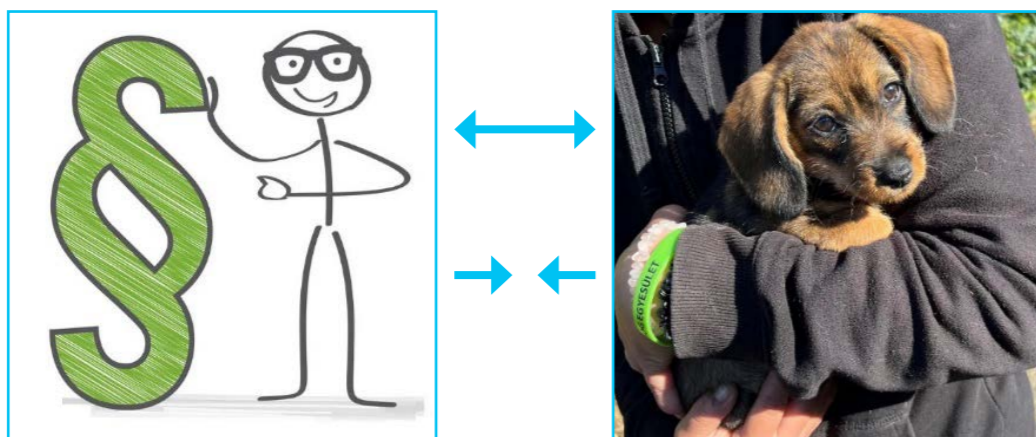
BEVEZETÉS

„Nem az a kérdés, hogy tudnak-e gondolkodni, és nem is az, hogy tudnak-e beszélni. Hanem az, hogy tudnak-e szenvedni. Miért tagadja meg a törvény bármely érző lény védelmét?”¹

Jeremy Bentham angol filozófus jogtörténeti jelentőséggel bíró, 1780-ban kelt gondolatának mai, a gyakorlatban történő megfelelő alkalmazása és érvényesülése nézőpont kérdése. A jogalkalmazók, a hatáskörrel rendelkező hatóságok és az állatvédelmi tevékenységet folytató civil szervezetek között vélt vagy valós érdekellentéteket lehet felfedezni, amelyek erősen befolyásolják az állatmentés hatékonyságát.

A jelenleg fennálló érdekellentét feloldása érdekében fontos hangsúlyozni, kiemelni és bemutatni az állatvédelem eszközeit a jog világában és az állatvédő civil szervezetek világában.

A **jog világában az állatvédelem eszköze** nem más, mint **a védelem jogszabályi erővel való elrendelése, a védelem általános elveinek deklarálása, tilalmak felállítása és a szabályok megszegésének szankcionálása.**²

A **civil állatvédelem eszköze** nem más, mint a **védelem aktív cselekvéssel, odafigyeléssel, tettel, mentéssel és gondoskodással, a hangtalonként hallatott hangokkal, véleményekkel.**

Az eredményes eljárások lefolytatása érdekében a két eszköztárat egyesíteni, az együttműködést megteremteni és erősíteni szükséges, hiszen a hatósági tevékenység nem lehet eredményes a civil szervezetek szakértő segítsége és támogatása nélkül, de a civil szervezetek állatmentési és állatvédelmi tevékenysége is csupán szélmalomharcnak tűnhet a megfelelő jogi szabályozást követő hatékony eljárások, a jogi kényszerítő erő nélkül.

¹ Bentham, J: An Introduction to the Principles of Morals and Legislation. Calendon Press, Oxford, 1789. idézi: Szűcs, K: Nővényi etika és teológia Doktori értekezés 2021.

² https://real-phd.mtak.hu/926/3/SzucsKinga_Novenyietikaesteologia_disszertacio.pdf (letöltve: 2024.03.20.) 134.

² Zoltán, Ö: Az állatvilág védelme és egyes újabb jogalkotások Jogtudományi Közöny, 1979/9. 606.

Az állatvédelmi szervezetek napjainkban egyre meghatározóbb szerepet töltenek be a hazai állatvédelemben. A közigazgatási hatósági, a büntető eljárások, továbbá az önkormányzatok kötelezően ellátandó ebrendészeti feladatainak ellátása során aktív együtt- és közreműködéssel tudják előmozdítani és segíteni az állatvédelmi eljárások eredményességét, egyúttal a kóbor ebek számának csökkentését.

Jelen fejezetben a civil szervezetek állatvédelmi hatósági eljárásokban történő közreműködésének elemzésére kerül sor.

Ma az állatvédelemben részt vevő szervek köre meglehetősen szerteágazó. A hatályos szabályozás egyrészt feladatköröket jelöl ki az állatvédelemben részt vevő szervek részére, másrészt az előírt feladatkörökhöz meghatározza a hatáskörrel rendelkező hatóságokat.

A fejezet terjedelmi korlátai és a szerteágazó szabályozás miatt a civil szervezetek és hatóságok együttműködési formáinak bizonyos, a gyakorlatban leggyakrabban előforduló eseteit mutatjuk be, gyakran előforduló eljárásokban történő tévhitek felvázolásával, anonimizált döntések összefoglalásával.

Az **első részben** a civil szervezetek aktív részvételét vizsgáljuk az elsőfokú állatvédelmi közigazgatási eljárásokban, azáltal, hogy áttekintjük a lehetséges együttműködési lehetőségeket a konkrét közigazgatási folyamatokban.

A **második részben** a kevésbé gyakran előforduló büntető eljárásokban – főként nyomozati szakban – történő részvételi lehetőségekről és segítő együttműködésről esik szó.

A **harmadik részben** a települési önkormányzatok állatok védelme érdekében kötelezően ellátandó feladataiban történő közreműködési lehetőségeket tárjuk az olvasók elé.

A fejezetekben a hatósági eljárások gyakorlati példáival igyekszünk szemléltetni a jelenlegi nehézségeket, a civil szervezetek lehetséges együttműködési formáit, a sikeres eljárásokat akadályozó körülményeket és a megoldási lehetőségeket.

1. CIVIL SZERVEZETEK SZEREPE ÉS RÉSZVÉTELE AZ ELSŐFOKÚ ÁLLATVÉDELMI KÖZIGAZGATÁSI HATÓSÁGI ELJÁRÁSOKBAN

Az elsőfokú állatvédelmi hatósági eljárások során a civil szervezetek különösen a járási hivatal és a jegyző előtti eljárásokban tudnak a leggyakrabban és legaktívabban szerepet vállalni.

A közigazgatási hatósági eljárások során alkalmazandó anyagi jogi jogszabályok többek között az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (továbbiakban: Ávtv.); a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II.26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.). Az alkalmazandó eljárásjogi szabály az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.). Az Ákr. alkalmazásában hatósági ügy az, „amelynek intézése során a hatóság döntésével az ügyfél jogát vagy kötelezettségét megállapítja, jogvitáját eldönti, jogsértését megállapítja, tény, állapotot, adatot (a továbbiakban együtt: adat) igazol, vagy nyilvántartást vezet, illetve az ezeket érintő döntését érvényesíti”.³

1.1 Bejelentés, kérelem

A közigazgatási eljárás kérelemre, vagy hivatalból indul. A kérelemre indult eljárásokban a civil szervezeteket az ügyfél jogállása illeti meg. Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény szerint azon civil szervezeteket, amelyek tevékenysége az állatok védelmére irányul, az állatvédelmi jogszabályok megsértése miatt általuk kezdeményezett hatósági eljárásokban az ügyfél jogállása illeti meg.⁴

Különösen fontos hangsúlyozni a hatósági eljárások kezdeti szakaszában a civil szervezetek ügyféli mivoltát. Az Ákr. jelenlegi szabályozása szerint az ügyfél fogalma a közvetlen érintettség alapján, hiszen ügyfél az lehet, akinek jogát, vagy jogos érdekét az ügy érinti⁵, vagy sérti. Jelen esetben, azaz az állatvédelmi eljárásokban ez jellemzően az állattartó. Az állattartók azonban önmaguk ellen kérelemmel nem élnek. Az esetek többségében a bejelentő – rossz tartási körülmények észlelése esetén, lakossági segítségkérést követően – civil szervezet. A civil szervezetek – tekintettel arra, hogy tevékenységünk során számtalan esettel találkozhatnak, a hozzájuk érkező bejelentések nyomán kezdeményezik az elsőfokú állatvédelmi hatósági eljárás lefolytatását. Az Ávtv. felhatalmazása alapján pedig bejelentőként *ipso iure* ügyfélnek minősülnek, azaz nyilatkozatot tehetnek, betekinhetnek az ügy irataiba, jogorvoslati joggal élhetnek. Ügyféli minőségben a közérdekű bejelentésen túl a civil szervezetek kérelemre közigazgatási hatósági eljárást kezdeményezhetnek. A közérdekű bejelentés a hatósági eljárásokban speciális szakaszhoz tekinthető, amely során már igénybe lehet venni szakértő civil szervezeti állatvédők segítségét. A közérdekű bejelentés alapján ugyanis a hatóságnak, hatósági ellenőrzés keretében, helyszíni szemle során szükséges megbizonyosodnia a bejelentésben foglaltak

3 2016. évi CL. törvény 7. § (2)
4 1998. évi XXVIII. törvény 48. § (1)
5 2016. évi CL. törvény 10. § (1)

valódiságáról. A hatóság, amennyiben jogsértést nem állapít meg, lezárja az eljárást. Amennyiben azonban jogsértést észlel hatósági eljárás megindításáról dönt.

1.2 Szemle, bizonyítékgyűjtés

A jegyzők és a járási hivatalok előtt folyó hatósági eljárásokban az állattartói minimumkövetelmények ellenőrzése a legfontosabb momentum, amely alapján a későbbiekben a hatóság az eljárásban határozathozatalról dönt, kötelezettséget róva ezzel az állattartóra.

Az állat tartásának általános szabályai, azaz – többek között – az Ávtv-ben megfogalmazott „jó gazda gondossága”, mint állattartói minimumkövetelmény ellenőrzése során célszerű és indokolt lehet állatorvost vagy a civil szervezetek munkatársait bevonni. Nem „szégyen”, ha a jogi, vagy közigazgatási végzettségű jegyző, illetve a járási hivatal kormánytisztviselője nem ért az állatokhoz, nem tudja hogyan és mit kell vizsgálni egy-egy eset során. Az viszont elfogadhatatlan, ha a hatóság nem tesz semmit. A hatóságnak a jogi fogalmak szakmai kitöltéséhez szüksége van szakértőre, amely azonban nem minden esetben takarja igazságügyi szakértő igénybevételét a hétköznapiakban. Az eljárások gyors és eredményes lefolytatása érdekében sokkal célszerűbb eseti szakértő bevonása. Eseti szakértőnek állatorvos vagy a civil szervezetek szakértelemmel rendelkező – jobb esetben az adott, vagy környező településen élő – tagja is felkérhető. Az Ávtv-ben megfogalmazott jó gazda gondosságának helyszíni szemlén történő vizsgálata ebek és macskák esetében egyes esetekben egyszerűbbnek tűnhet, amelyhez talán különleges szakértelem nem is szükséges.

Amennyiben azonban a hatóság egy-egy ellenőrzésen sok kutyát, vagy bizonytalan viselkedésű, kiéheztetett, alultáplált, vagy akár agresszív ebeket talál, akkor mindenképp célszerű állatorvos vagy az állatvédelemben jártas civil szervezeti tag közreműködésének igénybevétele, aki képes az ebeket befogni, az ellenőrzéshez szükséges ideig kézben, vagy helyben tartani, a lehetséges ideiglenes elhelyezéshez szükséges elvitelben közreműködni. Hasonló a helyzet, ha egzotikus, különleges állatfajokról van szó.

A feladatok ellátására együttműködési megállapodás is köthető a különböző, a közreműködést remélhetőleg vállaló civil szervezetekkel.

A bejelentés és a szemle során a legfontosabb lépés az ingatlanon lévő állatok pontos számba vétele. A szemle során a helyszínen lévő valamennyi állatot leltárba kell venni. A leltár során – kedvtelésből tartott állatok esetén – az oltási könyveket, chip meglétét is ellenőrizni kell, valamint elemekre bontva számba venni a fajra és fajtára jellemző körülményeket, mint neme, kora, fizikai és élettani állapota, etológiai sajátosságainak számbavétele, tartási körülményei, takarmányozási igényeinek kielégítése.

Az állatvédő és állatmentő civil szervezetek tagjai tevékenységük során különféle körülmények között lévő állatokkal találkozhatnak és tesznek szert tapasztalatra, így a helyszíni szemle keretében az adott

6 1998. évi XXVIII. törvény 4. § (1)

egyedek befogásában, a chip ellenőrzésében, a magatartásuk jellemzésében, a tápláltsági állapotuk meghatározásában tevékeny segítséget tudnak nyújtani. A gyakorlatuknak köszönhetően az alapvető rutin kérdések (mivel eteti, egy nap hányszor, hol vásárolja és hol tárolja az eledelt, honnan veszi a vizet, mivel almoz, hova takarítja, kikkel áll szerződésben, ha szükséges) megválaszolásában is közreműködhetnek.

1.3 Döntéshozatal

1.3.1 Állat megfelelő helyre szállításának elrendelése

A hatóság nevesített hatásköre keretében – intézkedésként – az állat tulajdonosának költségére az állat megfelelő helyre szállításáról, illetve a várható tartási költségek megelőlegezésének elrendeléséről dönthet, amennyiben az állattartó az Ávtv-ben, illetve külön jogszabályban foglalt rendelkezéseket nem, vagy nem megfelelően teljesíti és ezáltal az állat vagy ember egészségét súlyosan veszélyezteti.⁷

Amennyiben a hatóság a körülmények figyelembevételével úgy ítéli meg, hogy indokolt az állat biztonságos helyre történő szállítása és ideiglenes elhelyezése, akkor a már a helyszínen eseti szakértőként jelen lévő állatvédővel egyeztetve – azonnali intézkedésként – az állatot sok esetben a civil szervezetekkel el lehet szállítani és a gondozásukba lehet adni.

A fenti lehetőség a gyepmesteri és ebrendészeti telepekre történő szállítást váltja ki. Fontos a humánus, az állatok életét és kíméletét szem előtt tartó eljárások előnyben részesítése. A civil szervezet a hatóság által nála elhelyezett ebről gondoskodik, orvosi vizsgálatait elvégzteti, kötelező oltásait, alap immunizálását – amennyiben szükséges – pótolja.

1.3.2 Az ideiglenesen elhelyezett állat visszaszolgáltatásának elrendelése

A hatóság az állat ideiglenes elhelyezéséről szóló határozatában egyúttal – megfelelő határidő kitűzésével – az állattartót – az állat megfelelő és biztonságos elhelyezése, valamint szökésének megakadályozása érdekében meghatározott építési munka és cselekmény elvégzésére, illetve a jogszabályszerű állattartási feltételek megteremtésére kötelezheti.

A jegyző, illetve járási hivatal az állatvédelmi és az állattartási szabályok megsértése esetén meghatározott cselekmény végzésére, túrésára vagy abbahagyására kötelezheti az állattartót az állatok védelme érdekében, illetve – a (13) bekezdés kivételével – az állattartást korlátozhatja vagy megtilthatja.⁸

Az eljárások nagy részében sajnos a fenti intézkedések és kötelezések eredménytelenül telnek el. Amennyiben azonban – kivételes esetekben – az állattartó valamennyi kötelezésnek eleget tett, akkor a civil szervezet gondozásában lévő ebet az állattartónak a civil szervezet visszaszolgáltatja, a civil szervezet állatra fordított költségeit pedig a hatóság megtéríti.

1.3.3 Az állat elkobzásának elrendelése, tulajdonjog átruházásról, végleges elhelyezésről rendelkezés

Ha az állattartó az állatvédelmi hatóság által előírt időpontig gondoskodik a jogszabályszerű állattartási feltételek biztosításáról, úgy az elszállított állatot részére vissza kell szolgáltatni. Ellenkező esetben az állatvédelmi hatóság az állatot elkobozza. Az állatvédelmi hatóság gondoskodik az állat tulajdonjogának átruházásáról, ha ezt jogszabály kizárja vagy az eredménytelen, az állat végleges elhelyezéséről. Az állat a korábbi tulajdonosának, illetve korábbi tartási helyére nem adható ki. Ha az állat végleges elhelyezése csak rendszeres költségráfordítással biztosítható, a korábbi tulajdonos a jogsértés súlyától, ismétlődésétől függően legfeljebb 12 hónapra jutó költség fizetésére kötelezhető. Az elhelyezés eredménytelensége esetén – hat hónap elteltével – az állat életét megengedett módon ki lehet oltani.⁹

Amennyiben a kötelezett a határozatban foglalt kötelezésnek nem tesz eleget, az állat elkobzása keretében a hatóság a civil szervezetnél ideiglenesen elhelyezett állat vonatkozásában végleges döntést hoz. A civil szervezetek szemszögéből ezen döntést követően lehetőség van ebek és macskák esetében az állat ivartalanítására, további egészségügyi vizsgálatainak és kezeléseinek elvégzésére, majd az örökbeadás folyamatának megindítására, amely magában foglalja az esetleges szívféreg fertőzöttség és egyéb betegségek kezelését, más ebekkel történő tesztelést, családi életre történő szocializációt.

1.4 Végrehajtás az állatvédelmi civil szervezetek bevonásával

A hatóság az intézkedések és közigazgatási szankciók keretében a civil szervezetek szempontjából is releváns döntésként – állatvédelmi bírság kiszabása helyett, vagy mellett – állatvédelmi képzésen történő részvételre is kötelezheti az állattartót¹⁰.

„Mindez azért indokolt, mert az állatok kárára történő cselekmények hosszú távú visszaszorításának – a kapcsolódó tudományterületek szakértőinek egyöntetű véleménye szerint – hatékonyabb eszköze a tudatformálás. Az állatjóléti szabályok megsértése gyakran abból következik, hogy a mulasztó nincs tisztában az állatok igényeivel, esetleg nem tekinti őket érző lénynek. A tudatlanság, a téves beidegződés, illetve szemléletmód legkönnyebben oktatással változtatható meg.¹¹

A társadalom és az állattartók felelős állattartásra nevelésének fontosságát szem előtt tartó, oktatással, szemléletformálással foglalkozó civil szervezetek rendkívül fontos szerepet tölthetnek be a határozattal állatvédelmi képzésen részvételre kötelezett személyek tekintetében. Az életből, saját tapasztalatokból szerzett példákkal tudják a kötelezetteket helyben, a kötelezettek lakóhelyén a felelős állattartásra érzékenyíteni. Amennyiben a civil szervezet telephellyel, állatotthonnal, menhellyel rendelkezik, akkor a kötelezettek menhelyen történő szemléletformálása is kivitelezhető, pl. mentett eb sétáltatással, kennelek tisztításával stb.

Az állatvédelmi oktatás jogi alapját az Ávtv. is rögzíti, azonban az erre a feladatra hatáskörrel

7 1998. évi XXVIII. törvény 45/B. § (1).
8 383/2016 (XII.2.) Korm. rendelet 6. § (12)

9 1998. évi XXVIII. törvény 45/B. § (2)
10 1998. évi XXVIII. törvény 43. § (6)
11 T/4247. számú törvényjavaslat az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény módosításáról részletes indokolás

kijelölt szervek jelenleg a feladatokat nem tudják kellő hatékonysággal ellátni, így léphetnek be a civil szervezetek az elsőfokú állatvédelmi hatósági határozatban foglalt kötelezettség eredményes végrehajtásába.

Az Ávtv rögzíti, hogy az állam az állatokkal szembeni megfelelő magatartásra neveléssel összefüggő feladata ellátásáért való felelőssége körében, a szükséges ismeretek széles körű terjesztésével, tájékoztatások, képzések, oktatás biztosításával járul hozzá az állatok jólétét figyelembe vevő szemlélet kialakításához.¹² A gyakorlatban azonban az érintett szervek e feladatokat nem elég hatékonyan látják el.¹³

A civil szervezetek bevonása különösen fontos, mert a szemléletformálás és a tananyagok elkészítése után a több ezer vagy tízezer követővel rendelkező civil szervezetek social media felületein keresztül hatékonyan érhetők el a kötelezettek és az érintettek, beleértve a felnőtteket és a gyermekeket is.

1.5 Eljárások a gyakorlatban

Az alábbiakban két jogesetet mutatunk be, amely prezentálja az állatvédelmi jogszabályok civil szervezetek közreműködésével történő gyakorlati alkalmazását.

1.5.1 TIARA

1.5.1.1 Bejelentés, kérelem

2021. február 15-én, fotókkal igazolt lakossági bejelentést követően, K. település jegyzője, Sz. Kormányhivatal J. hatósági állatorvosával, B. Rendőrkapitányság Ja. Rendőrőrsének járőreivel még aznap a helyszíni szemlét tartott, E. Állatmentő Egyesület képviselőjének közreműködését kérve. Az előzetes értesítéstől a jegyző – tekintettel a fotón megküldött állapotra – eltekintett. Az eljárások során, hasonlóan ezen ügghöz, az állat elrejtése, a szemle megakadályozásának megpróbálása végett, számos esetben célszerű előzetes értesítés nélkül, eseti szakértő igénybevételével megtartani a helyszíni szemlét.

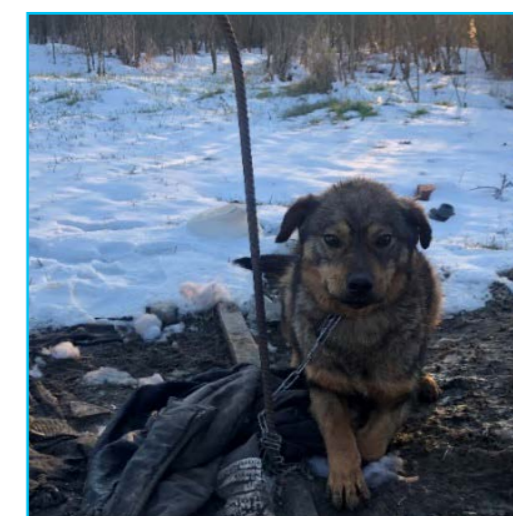
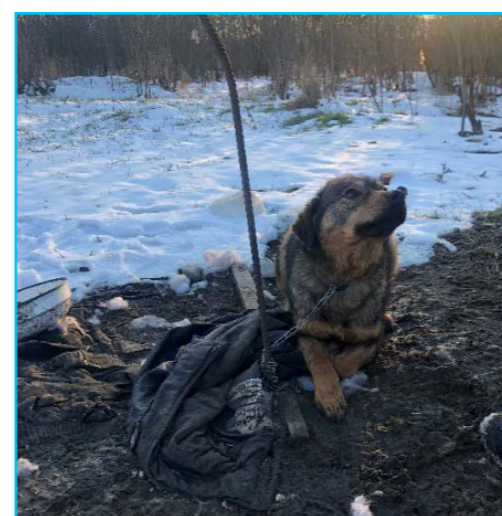
1.5.1.2 Szemle, bizonyítékgyűjtés

A szemlén Loráczkó Gábor igazságügyi orvosszakértő által a NÉBIH, Kutyakötelesség – Útmutató a felelős kutyatartás jogszabályi előírásaihoz c. kiadványban foglalt segédletet használta a jegyző az állat pontos számbavétele céljából.

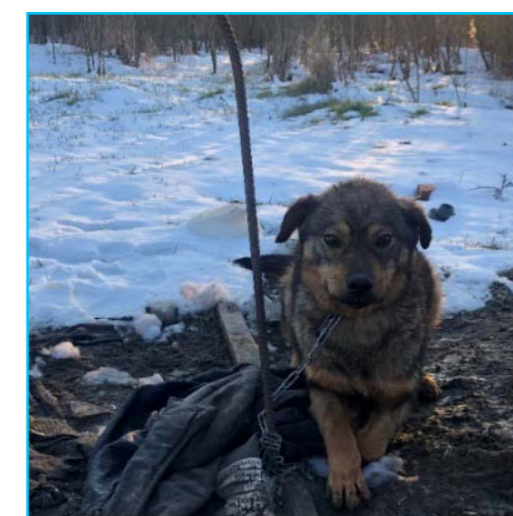
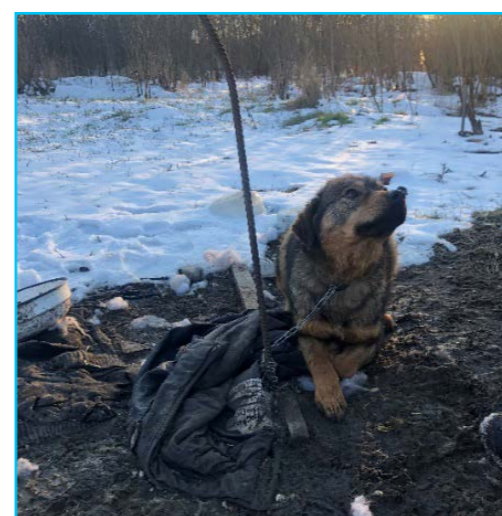
Az ebet E. Egyesület eseti szakértője közelítette meg, annak érdekében, hogy megbizonyosodjon az állat magatartásáról, esetleges a lánc okozta nyaki és egyéb sérüléseiről. A körülmények vizsgálata előtt az állattartó tulajdonosi minőségének számbavétele történt, az eb nem rendelkezett egyedi azonosítóval, veszettség elleni védőoltással. Az állat általános állapota gondozatlan, erősen elhanyagolt volt, direkt bántalmazás gyanúja nem merült fel. Az eb kimerült, apatikus állapotú,

de együttműködő volt (1., 2. sz. fotó). Az ebnek nem volt hívóneve, barna-fekete színű, két év körüli, közepes termetű, keverék jellegű, ivaros szukaként került rögzítésre. Tartási körülményei elfogadhatatlanok voltak, sem kennel sem háza nem volt. Az eb kb. 30 cm-es láncon volt kikötve egy vaskaróhoz, a lánc elakadt, karabiner nem volt, a lánc a nyakára műanyag huzallal volt rögzítve. A nyakán a huzal túl szoros, a szőrzet kissé hiányos volt (3., 4. sz. fotó).

Az időjárás – a szemle időpontjában – veszélyesen hideg volt, megfelelő edényzet, víz, takarmány nem volt biztosítva. A túl rövid, karabiner nélküli, feltekeredett lánc miatt az adott fajtára, korra és fiziológiai állapotra jellemző mozgás nem volt biztosítva, az eb nem tudott felegyenesedni. Pihenési lehetősége nem volt, tartási helye emellett erősen szennyezett, fagyos-vizes volt.

1, 2. sz. fotó: Tiara a szemle helyszínén (2021. február 15.)

3., 4. sz. fotó: Tiara tartási körülményei

1.5.1.3 Döntéshozatal

A jegyző az állat egészségi állapotára és tartási körülményeire tekintettel az állat megfelelő helyre történő szállításáról, ideiglenes elhelyezéséről határozott, egyúttal – határidő kitűzésével – az állattartót kötelezte a 383/2016. (XII. 2) Kormányrendelet 6.§ (10), (12) bekezdés szerint meghatározott építés munka és meghatározott cselekmény elvégzésére, azaz a jogszabályszerű állattartási feltételek megteremtésére. A várható tartási költségek megelőlegezéséről és az elszállítás költségeinek állattartó felé történő elrendelésétől a hatóság nem rendelkezett. Ellenben az eb ideiglenes elhelyezésével megbízta E. Egyesületet.

E. Egyesület az ebet elszállította, az eb gondozását megkezdve kérte az állatorvosi vizsgálatot. A vizsgálat súlyos szívféreg fertőzöttséget, belső élősködők által okozott bélrendszeri fertőzöttséget igazolt,

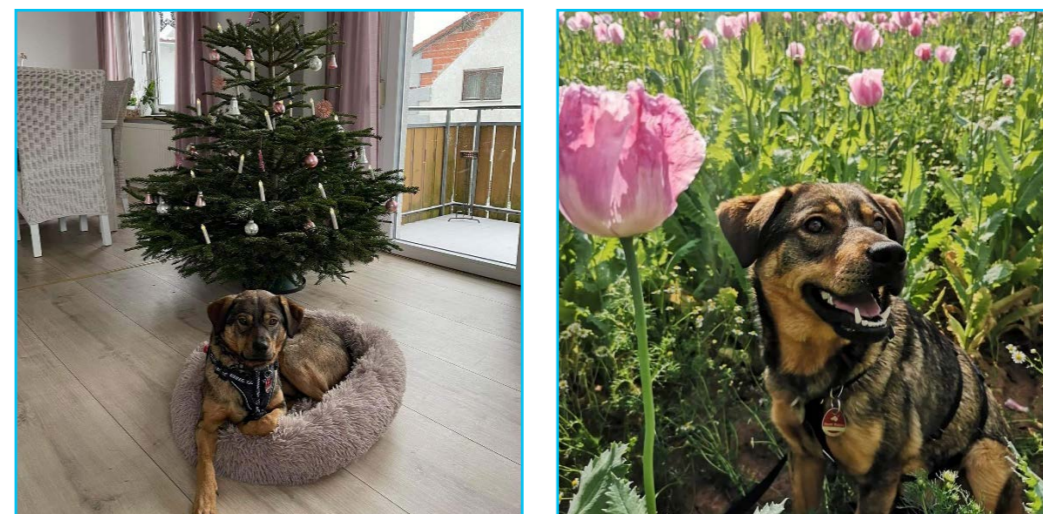
A határozatban a kötelezettségek teljesítésére megjelölt határidő eredménytelenül telt el, ezért a jegyző által 750.000,- forint összegű állatvédelmi bírság kiszabása mellett, az állat elkobzásáról, továbbá a kötelezettel szemben – tekintettel arra, hogy az ebnek maradandó károsodását okozta, hiszen gyomor és bélhurut végett további életében diétás takarmányozásától nem lehet eltérni – két évre megtiltotta az eb tartását. Az elkobzott állatot az ideiglenes elhelyezésnek megfelelően az E. Egyesület részére adta ki.

Az eb tehát szívféreg fertőzött, gyomor- és bélhuruttal került E. Egyesület gondozásába, ahol hosszú hónapokig tartó – szívféreg fertőzöttség végett szükséges – gyógykezelést követően, Németországa került örökbeadásra. Az Egyesület költségeit végül a hatóság nem térítette meg. (5., 6. sz.fotó)

A jövőben és a szakszerű eljárások során a költségek viseléséről minden esetben dönteni szükséges, hiszen a több tíz-, és százezer forint kiadás a civil szervezetekre aránytalanul nagy terhet ró.

1.5.1.4 Végrehajtás

Az eljárás végrehajtási szakaszában az állatvédelmi bírság megfizetése tekintetében önkéntes teljesítés nem történt. Állatvédelmi képzésen történő részvételre kötelezés jelen esetben hatékonyabb szankcióként szolgálhatott volna. A végrehajtás foganatosítása csupán részben vezetett eredményre. Az állattartó azonban azóta sem tart ebet, így az eljárás ebben a vonatkozásban eredményre vezetett.

5-6. sz. fotó: Tiara örökbefogadás után

1.5.1.5. Összeférhetlenség vizsgálata

Jelen ügyben, tekintettel az állat ideiglenes elhelyezésére, elkobzására, tulajdonjogának átruházására, civil szervezet hatékony közreműködése vált szükségessé az eljárás valamennyi szakasza folyamán. A jegyző összeférhetlenségi vizsgálatot kezdeményezett, tekintettel az E. Egyesületben betöltött vezető tisztségviselői pozíciójára. K. település Önkormányzata nem rendelkezik állandó szerződéssel ebrendészeti teleppel ebrendészeti tevékenység ellátására vonatkozóan. A településen az állatmentő és környezetvédő tevékenységet E Egyesület végzi, amely az utcán kóborló, valamint a rossz körülmények között tartott ebeket befogadja, ápolja, gondozza és ideiglenes menedékén, továbbá ideiglenes gondozóknál elhelyezi. A megfelelő kezelések, oltások, ivartalanítást követően, német-osztrák-svájci partner civil szervezetek közreműködésével talál új otthont az ebeknek.

Jelen ügyben a jegyző az E. Egyesületnél történő elhelyezéssel tudta megvalósítani a határozatban foglaltakat. Tekintettel arra, hogy E. Egyesület elnöke a jegyző, így felmerült az állatvédelmi hatósági ügyben az eb elhelyezéssel kapcsolatban a kérdés, miszerint összeférhetetlen a határozatokban az egyesület gondozásába adni az arra rászoruló elkobzott ebeket.

A jegyző Sz. Kormányhivatal Agrárügyi Főosztályától, a Hatósági Főosztály Törvényességi, Felügyeleti Osztályától, valamint a NÉBIH-től kért összeférhetlenséggel kapcsolatos állásfoglalást. Állásfoglalás kérése kiterjedt továbbá javaslattevői felhívásra is, hogy a jól működő, civil szervezeti közreműködéssel hatékonyan történő ebek ellátását a jövőben is folytatni lehessen, illetve a további lehetőség legyen valamilyen formában a már eredményesen működő Egyesület gondozásába történő elhelyezésre. Az állásfoglalások megállapították az összeférhetlenség fennállását, de a helyben történő civil szervezeti elhelyezésre nem érkezett javaslat.

1.5.2 SHILA

1.5.2.1 Bejelentés, kérelem

2021. december 9-én K. település jegyzője előzetes értesítést követően, helyszíni szemlét kívánt tartani E. Egyesület eseti szakértőjének közreműködésével, a XY. utca 37. szám alatt. Az előzetes értesítés ellenére, a tulajdonosok nem adtak lehetőséget az ingatlanba történő bejutásra a szemle lefolytatása céljából.

7, 8. sz. fotó: Shila a szemle helyszínén (2021. december 9.)

Ugyanazon a napon, későbbi időpontban a jegyző, a B. Rendőrkapitányság Ja. Rendőrőrsének járőreivel és az E. Egyesület eseti szakértőjével – ezúttal sikeresen – lefolytatta a szemlét, amelyen megállapításra került, hogy a tulajdonos az állatot nem a jogszabályokban előírt, megfelelő körülmények között tartják (7., 8. sz. fotó).

1.5.2.2 Szemle, bizonyítékgyűjtés

Az állattartó tulajdonosi minőségének vizsgálata megállapította, hogy az eb nem rendelkezett egyedi azonosítóval, veszettség elleni oltással, továbbá nem szerepelt a hivatalos nyilvántartásban sem.

Az állat általános állapotának vizsgálatában a civil szervezet képviselője közreműködött, megközelítette az ebet, magatartásáról megbizonyosodott, amely szerint agresszivitást nem mutatott. Az ingatlanon található 1 fekete-fehér foltos színű, 5-6 hónap korú, közepes testű, nőstény ivarú, keverék jellegű, alultáplált eb egy kb 20-30 cm-es láncon élt. Az eb elhanyagolt, tápláltsági állapota kórosan sovány kategóriába tartozó. Az ebet, kimerült, apatikus állapotban E. Egyesület képviselője szabadította le a lánconról.

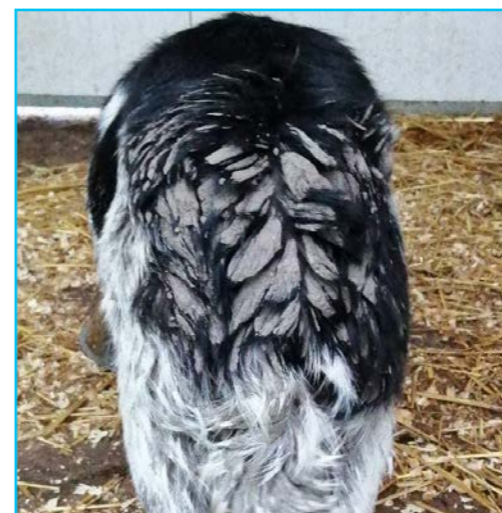
Elhelyezése számbavételekor megállapításra került, hogy sem megfelelő ház, sem kennelel nem volt biztosított. Az eb a lánccal volt kikötve egy fához, a lánc elakadt állapotban, karabiner nem volt, a lánc az eb nyakán lánccal volt rögzítve, ahol ezért a szőrzet kissé hiányos volt.

A tartási körülmények a jogszabályi előírásoknak nem feleltek meg. Az időjárás veszélyesen hideg volt, megfelelő edényzet, víz, takarmány nem volt biztosítva. A túl rövid, karabiner nélküli, feltekeredett lánc miatt az adott fajtára, korra és fiziológiai állapotra jellemző mozgás nem volt biztosítva, az eb nem tudott leülni. Pihenési lehetősége nem volt, tartási helye emellett erősen szennyezett, fagyos, saras és vizes volt (9., 10., 11. sz. fotó).

Az állattartó sajátjának ismerte el az ebet, nyilatkozata értelmében azért tartotta folyamatosan láncon, mert megfelelő kerítés híján az utcára és közterületre szabadon kijár, zavarva a gyalogos, kerékpáros és autós forgalmat.

9., 10. sz. fotó: Shila a szemle helyszínén (2021. december 9.)

11. sz. fotó: Shila ideiglenes elhelyezésekor

1.5.2.3 Döntéshozatal

Az állat megfelelő tartására alkalmatlan körülmények és a téli időjárás miatt fagyos éjszaka élőlénynek okozott szenvedésének, azaz az állat életének veszélyeztetése végett a jegyző az állat megfelelő helyre szállításáról és ideiglenes elhelyezéséről döntött.

A határozat nem rendelkezett a várható tartási költségek megelőlegezéséről és az állat elszállítási költségeinek az állat tulajdonosára történő terheléséről.

Az állatot az E. Egyesület fogadta és kezdte meg a gondozását, mikrochip és veszettség elleni oltás pótlását, illetve a további szükséges intézkedések megtételét.

A jegyző az állat elszállítása mellett az állattartót – határidő tűzésével – meghatározott építési munka elvégzésére kötelezte. A meghatározott építési munkára nyitva álló határidő eredménytelen eltelte miatt a jegyző – az eb végleges elkobzása mellett – az állattartót 2 évre eltiltotta a kedvtelésből tartott állat tartásától. Az elkobzott állatok tartásával és új állattartónak történő örökbe adásával – tekintettel az összeférhetetlenség fennállására – az X. Állatotthon Alapítvány került kijelölésre.

1.5.2.4 Végrehajtás

A határozatban foglalt kötelezésnek az állattartó nem tett eleget, így a végrehajtás foganatosítása végett a NAV felé a szükséges intézkedés megtörtént. Az elkobzás során kijelölt civil szervezet – együttműködési megállapodás keretében – az eb örökbe adásával az E. Egyesületet bízta meg. Az ebet a megfelelő gyógyszeres kezelést és alap immunizálást, ivartalanítást követően Belgiumban fogadták örökbe (12. sz. fotó).

12. sz. fotó Shila örökbefogadás után

2. CIVIL SZERVEZETEK KÖZREMŰKÖDÉSE BÜNTETŐ ELJÁRÁSOK SORÁN

Az állatvédelmi eljárásokat figyelembe véve megállapítható, hogy a mindennapokban elsősorban és leggyakrabban a települési jegyző, vagy a járási hivatal, mint I. fokú állatvédelmi hatóság előtt indulnak és folynak le. Az I. fokú közigazgatási állatvédelmi hatósági eljárás mellett, a legtöbb esetben – azzal párhuzamosan – büntetőeljárás lefolytatása is indokolt. A jogi gondolkodás még sokszor napjainkban is az állatvédelmet alapvetően a közigazgatási jog részének tekinti, egyes súlyosan kirívó esetekről azonban a büntetőjog is rendelkezik.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény XXIII. fejezete a környezet és természet elleni bűncselekmények körében rendelkezik az állatkínzás és a tiltott állatviadal szervezése büntető tényállásokról.

Az állatvédelmi civil szervezetek az állatvédelmi közigazgatási hatósági eljárás kezdeményezése mellett, állatkínzás megvalósításának gyanúja, vagy tiltott állatviadal szervezésének gyanúja miatt számos esetben tesznek feljelentést a nyomozó hatóságoknál. Napjainkban elmondható, hogy a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárásokkal ellentétben a büntető eljárások során még számos kérdés, a jogalkalmazásban számos bizonytalanság, szabályozatlanság és hiányosság tapasztalható. A leggyakrabban előforduló problémák az alábbi témakörökben merülnek fel, amelyeket gyakorlati példákkal is igyekszünk szemléltetni.

2.1 Élő állatok bűnjelként lefoglalása és elhelyezése

A nyomozó hatóság indokolt esetben a helyszínen lefoglalja az állatokat, amelyeket az állatvédelmi hatóság köteles elhelyezni. A nyomozó hatóság azonban számos esetben azzal a nehézséggel szembesül, hogy a lefoglalt állatot nem áll módjában megfelelő körülmények között elhelyezni. Ezért kéri a civil szervezetek segítségét az elhelyezés érdekében, a rendőr telefonos megkereséssel él a civil szervezetek felé. Jelenleg azonban álláspontom szerint nincs megfelelő szabályozás arra vonatkozóan, hogy a civil szervezetnél így módon elhelyezett állat gondoskodásának költségeit ki és milyen formában téríti meg.

2.2 Elkobzás büntetőeljárás keretében

Számos alkalommal kérdésként merült fel a civil állatvédők körében, hogy kötelező-e állatkínzás esetén a lefoglalt állatok elkobzása.

Alkérés: kötelező-e egyébként állatkínzás esetén a lefoglalt állatok elkobzása? Hogy rögtön választ adjak: igen. A Btk. 73. § (1) bekezdés c) pontja szerint felsorolt bűncselekmények esetén – így állatkínzásnál is – a felelősség megállapítása mellett egyidejűleg kötelező az elkobzás.¹⁴

A kedvtelésből tartott, illetve haszonállatok esetében a lefoglalt állat elkobzásáról az eljárás

14

dr. Kajó C. (2020): Az állatkínzás elkövetési tárgyának polgári jogi státusza. Jegyző és közigazgatás 16.

befejezésekor dönt a bíróság, így akár több év is eltelik. A legfontosabb cél, azaz a lefoglalt és elkobzott állat örökbeadása azonban ezen esetekben hosszú évekig nem tud megvalósulni. Az állatok „beragadnak” a civil szervezetek gondozásában, miközben szinte valamennyi menhely túltelítettséggel küszködik.

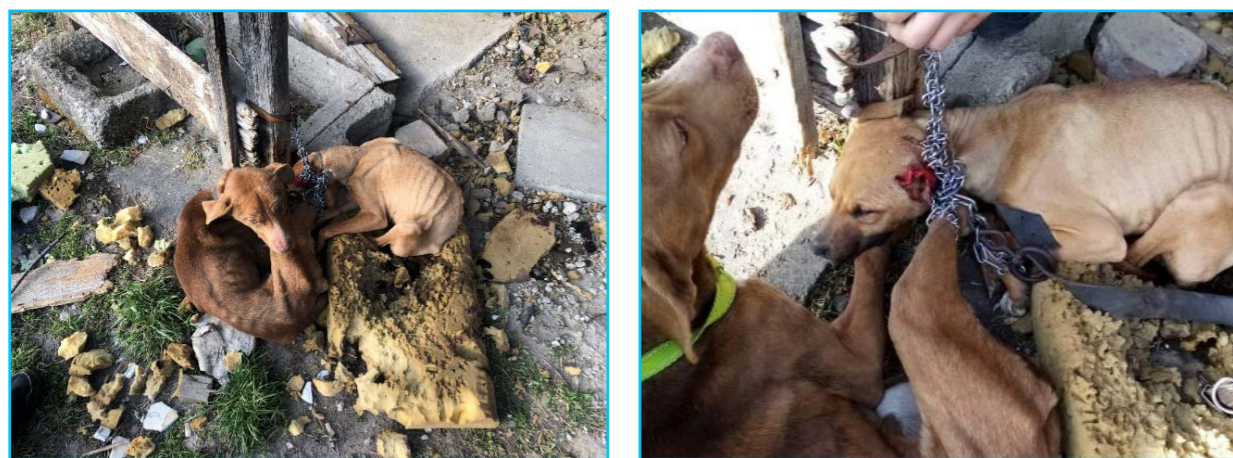
Párhuzamos eljárás esetén megválaszolatlan kérdés jelenleg, hogy a közigazgatási eljárás keretében elkobzott ebnek (amelyre vonatkozóan állatkínzás miatt büntető feljelentést tettek) a nyomozati szakban lefoglalásra kell-e kerülnie. Amennyiben igen, erről a közigazgatási eljárásban történt elkobzást követően csak hónapokkal később születethet döntés. Sok esetben azonban mindez szinte már okafogyottá válik

Az alábbi gyakorlati példákban a büntető eljárásban is kötelező lefoglalás és elkobzás nem valósult meg.

2.3 Eljárások a gyakorlatban

2.3.1 Fűli, Trusty, Brave, Tilda

2021. X. hónap 17-én lakossági bejelentés érkezett, amely szerint K település, XY utca 12. szám alatti ingatlanon a kedvtelésből tartott háziállatot nem megfelelő körülmények között tartják. Az állat tartója az eb szükséges ellátását, az állat igényeinek megfelelő mozgásteret, táplálékot nem biztosítja. A tényállás tisztázása céljából ugyanazon a napon délután fél 3 óra körüli időben a jegyző, mint közigazgatási állatvédelmi hatóság előzetes bejelentés nélküli helyszíni szemlét tartott a rendőrség, valamint civil szervezeti eseti szakértő közreműködésével. Az ingatlan hátsó részén két barna színű, közepes testű, amerikai staffordshire terrier jellegű eb volt kritikus állapotban. Az ebek egy szoros láncre voltak feltekeredve, az egyiknek a lánc a nyakára, a másiknak a lábára volt szorulva. Azon ebek, amelyeknek a nyakára volt szorulva a lánc hiányzott a jobb füle (13-16. sz. fotó).

13., 14. sz. fotó: Trusty, Fűli a helyszíni szemlén (2021. március 17.)

A kikötött ebek melletti disznóólból kutyaugatás volt hallható, ahol teljes sötétségben elzárva, még kettő hasonlóan amerikai staffordshire jellegű, fehér-sötétbarna és fehér-világosbarna foltos szuka eb volt elhelyezve.

15. sz. fotó: helyszíni szemlén az elzárt ebek tartására szolgáló épületrész

16. sz. fotó: Trusty, Brave, Tilda ideiglenes elhelyezést követően

Az ügyben közigazgatási hatósági eljárás keretében a jegyző az állatok életének és egészségének veszélyeztetettsége miatt a biztonságos helyre szállításról, majd elkobzásról rendelkezett. Az ebeket az E. Egyesület gondozásába adta, egyúttal hivatalból büntető feljelentést tett.

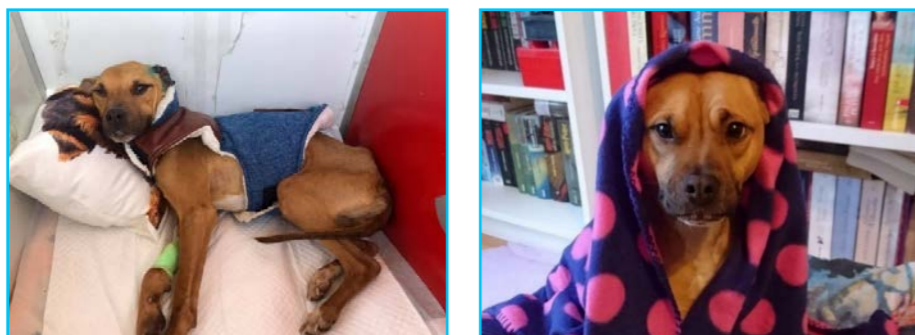
Fűli és Trusty, a láncon kikötött, két staffordshire jellegű, egyenként 5, illetve 7 kg-os, fiatal felnőtt eb, valamint a melléképületbe bezárt eb (Tilda) és a harmadik kölyök (Brave) mellett a fiatal felnőtt férfi állattartó két gyermeke hintázott, a helyszíni szemle során az egyik gyermek a kutyahez próbált szaladni, sírva kérdezve édesanyjától miért vannak itt ezek az emberek, mit szeretnének. A gyermekek emocionális fejlődése nagymértékben függ a szülőktől, az otthoni környezettől, miben nőnek fel, mit látnak mintaként, mi példa számukra. Civil szervezet képviselői számos esetben találkoznak olyan esetekkel, amikor a gyermekek a kölyök kutyákkal játékként, élettelen tárgyként bánnak, dobálják, forgatják, pörgetik az ebeket, akár a nyakuknál, akár a lábuknál fogva.

Amennyiben már általánosan elfogadott tény, hogy az állatok képesek szenvedni, felmerül a kérdés, miért nem sikerül hatékonyan biztosítani a meglévő jogszabályok betartását és a jogkövető magatartást. Az állatkínzás negatív példaként jelenik meg a mindennapokban, befolyásolva a jövő generációk szemléletét.

A helyszíni szemle során az állattartó kisgyermekei kérdéseket tettek a szülők felé. Megnyilvánulásaik egyértelműen mutatták, hogy az ebek elszállítását sajnálják, nem pedig az ebek szemmel látható jelentős szenvedését. A gyermekek számára teljesen természetesnek tűntek az állat kirívóan rossz életkörülményei. A huszonéves szülő sem érzett a tiszteletet az élővilág egyéb egyedei, jelen esetben a kedvtelésből tartott állatok iránt, egész egyszerűen nem értette, hogy mi a probléma az állattartási körülményekkel.

A jelenlegi állatvédelmi szabályozás mind közigazgatási, mind büntetőjogi szinten viszonylag eredményes eljárások lebonyolítását tenné lehetővé, azonban a jelen ügy és több hasonló eset kapcsán problémát jelent az eljárások hosszú távú eredményessége. Álláspontom szerint aggályos, hogy jelen büntetőeljárás során sem lefoglalás, sem elkobzás nem történt, az eljárás további menetéről és eredményéről nem áll rendelkezésre információ.

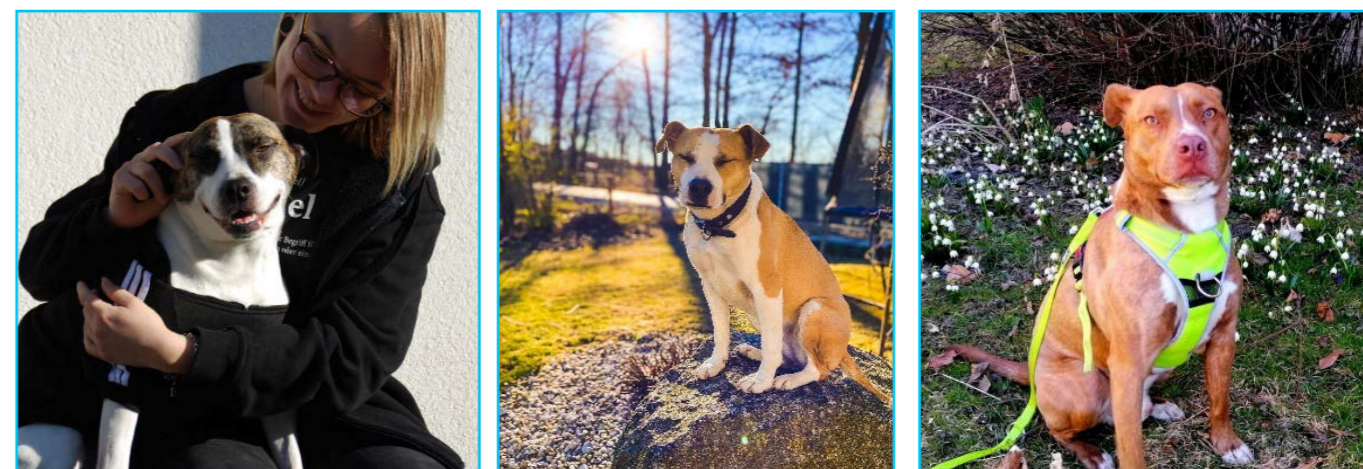
A civil szervezet az ideiglenes elhelyezést követő, közigazgatási hatósági eljárásban foganatosított elkobzást követően Fűli a fülét érintő plasztikai kezelést folytatott le. A kóros soványságát megszüntetendő speciális diétás étrendet alkalmazott, tekintettel a fennmaradó krónikus bélrendszeri érzékenységére, a mai napig biztosítani kell. Trusty, Brave és a szaporításra tartott mamakutya, Tilda az E. Egyesület gondozásában megkapták a szükséges ellátásokat, kezeléseket, kötelező oltásokat, ivartalanításon estek át. A szenvedés, a fizikai fájdalom, a lelki megterhelés nem okozott olyan traumát, ami miatt örökbefogadásuk akadályba ütközött volna.

17., 18.sz. fotó Fűli örökbefogadás után

A Fűli fülét lerágó Trusty lábára a lánc (14. sz. fotó) olyan szorosan tekeredett, hogy a végtag keringését teljesen elzárta. Brave-nek a kóros soványságon kívül egyéb elváltozása nem volt. Tilda, a mamakutya viszont szívféreg pozitív szűrést követően a lassú gyógyszeres gyógykezelés hatására hónapok múlva, negatív ismétlő mintát produkálva vált gyógyulttá.

A 3 eb örökbefogadást követően, jelenleg Ausztriában él. (17.-21. sz. fotó)

19-21. sz. fotó: Tilda, Brave, Trusty örökbefogadás után

Ha a hatóság „hallgat”, az komoly problémát jelent. A civil szervezetek és a közigazgatási szervek egységes és hatékony nyomásgyakorlása, a nyomozó hatóságok részére képzések elősegítése, egységes jogalkalmazás kialakítása szükséges annak érdekében, hogy a hatóság hallgatása, a nem tevés ne forduljon elő. Élőlényekkel befejezetlen ügyek nem lehetnek, hiszen a befogadó szervezeteknek tovább kell róluk gondoskodni, tovább élnek. Nem tisztázott egyértelműen, hogy miből, hogyan és ki finanszírozza a gyógykezeléseket, a szükséges ellátást és az örökbeadás költségeit, valamint, hogy ki és mikor dönti el, hogy mikor adható örökbe egy olyan élőlény, amelyet a büntető eljárásban elmulasztottak lefoglalni és elkobozni.

Álláspontom szerint nem precedens értékű esetek, hanem mindennapos eredményes jogalkalmazás tud a jelenlegi negatív tendenciáknak véget venni.

A büntetőeljárásban bűnjelként lefoglalás az alábbi gyakorlati példában sem történt meg.

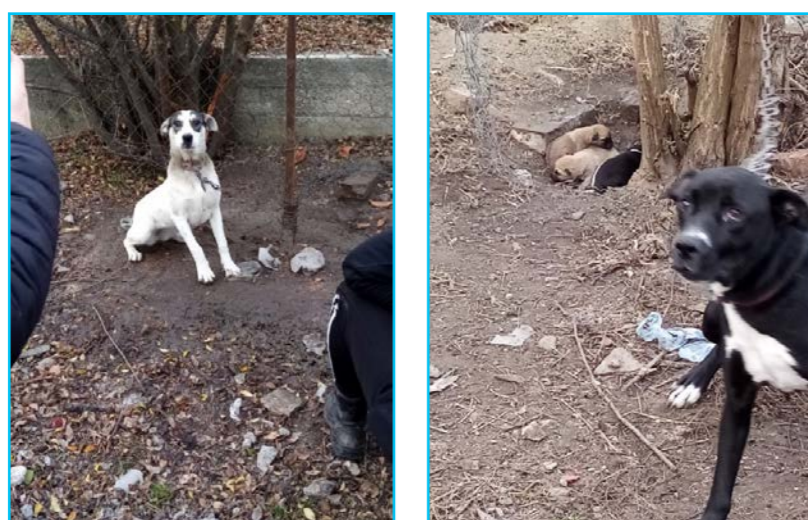
2.3.2 Yentel, Jacky

2021. november 22-én lakossági bejelentés érkezett a jegyzőhöz, amely szerint a K. település, XY utca 10. szám alatti ingatlanon, rövid láncon kikötve, rossz körülmények között tartanak egy fekete színű, nagy testű, keverék jellegű ebet, valamint egy fehér-fekete foltos, nagy testű, keverék jellegű ebet.

A civil szervezeti eseti szakértő igénybevételével lefolytatott helyszíni szemle az alábbi megállapításokat tette: az ebek elhelyezése nem megfelelő, nem rendelkeztek egyedi azonosítóval, veszettség elleni oltással, továbbá nem szerepeltek a hivatalos nyilvántartásban, a két felnőtt eb

erősen alultáplált, egyik kutyának sem volt háza, sem egyéb hely, amely az időjárás káros hatásaival szemben védelmet jelent. Az ebek kb. 30 cm-es láncon voltak kikötve a kerítéshez, a láncok elakadt állapotban, karabiner nem volt, a láncok szíjjal voltak rögzítve. Az időjárás veszélyesen hideg volt, megfelelő edényzet, víz, takarmány nem volt biztosítva. A túl rövid, karabiner nélküli, feltekeredett lánc miatt az adott fajtára, korra és fiziológiai állapotra jellemző mozgás nem volt biztosítva, az ebek nem tudtak megfelelően mozogni. Pihenési lehetőség nem volt, tartásihelyük emellett erősen szennyezett, fagyos, saras és vizes volt. (23.-25. sz. fotó)

Az állattartó sajátjának ismerte el az ebeket, nyilatkozata értelmében azért tartotta folyamatosan láncon, mert megfelelő kerítés híján az utcára és közterületre szabadon kijárnának.

22., 23. sz. fotó: Jacky, Yentel a helyszíni szemlén

A jegyző az ebek ideiglenes elhelyezéséről rendelkezett, az ebeket az E. Egyesület szállította el az ingatlanról és helyezte biztonságba. Mindemellett – határidő tűzésével – kötelezte az állattartót a megfelelő tartási körülmények kialakítására. A határozatban foglaltakat határidőre a kötelezett nem teljesítette, így az ebek elkobzást követően az E. Egyesület gondozásába kerültek.

24., 25. sz. fotó: Jacky, Yentel a helyszíni szemlén

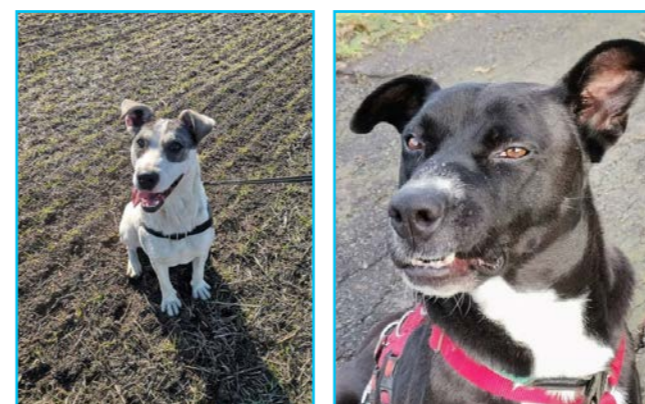
Az eset összes körülményét számba véve, az ún. kettős értékelés tilalma miatt a jegyző állatvédelmi bírság kiszabásáról nem rendelkezett, ellenben büntető feljelentést tett állatkínzás bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt. A feljelentés a közigazgatási eljárásban lefolytatott tények, valamint az ebeket ellátó állatorvosi szakvélemények alapján született.

26., 27. sz. fotó: Yentel az E. Egyesület gondozásába kerülésekor (2021. december 7.)

A fehér-barna foltos Jacky hívónevű ebet, ivartalanítás, babézia fertőzöttsége gyógykezelését, alap immunizálását követően Németországban fogadták örökbe. A fekete-fehér, Yentel hívónevű eb (26., 27. sz. fotó) ideiglenes elhelyezését követően a nyakát érintő műtéten, a kóros soványságát megszüntetni igyekvő speciális étrenden, súlyos szívféreg fertőzöttség végetti szívféreg kezeléssel esett át. Testileg ma már szinte teljes értékű életet él, lelkiileg nem, és sajnos professzionális, szakértő örökbefogadó hiányában nem lesz esélye az örökbefogadásra.

A büntető eljárás keretében a nyomozó hatóság 2022. június hónapban kereste meg a feljelentőt, az ebekről igyekezett információkat begyűjteni, az egészségügyi állapotukról informálódni, azonban 7 hónap elteltét követően a civil szervezet az adott állapotukat tudta csupán bemutatni (28., 29. sz. fotó). További információ nem a büntetőeljárás eredményéről.

28., 29. sz. fotó: Jacky, Yentel (2022. február)

3. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK ÁLLATOK VÉDELME ÉRDEKÉBEN KÖTELEZŐEN ELLÁTANDÓ FELADATAIBAN TÖRTÉNŐ KÖZREMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK

3.1 Kóbor állatok esetén

Az Ávtv. a települési önkormányzat kötelező feladatai közé sorolja a település belterületén kóborló állatok befogását. Az így befogott kóbor állat feletti rendelkezési jogot – amennyiben a befogástól számított tizenöt napon belül a kóbor állat tulajdonosa nem válik ismertté – az állam szerzi meg.¹⁵

Az ebrendészeti tevékenység tehát kötelezően ellátandó önkormányzati feladat, anyagi hozzájárulást azonban a központi költségvetésből, az önkormányzati feladatalapú finanszírozás keretében, a városüzemeltetés, városgazdálkodás keretben nyújt, nem kifejezetten és kizárólagosan az adott feladat ellátására.

A kóbor állat tulajdonosa köteles megtéríteni az ebrendészeti telepnek az állat befogásával és elhelyezésével kapcsolatos költségeket.¹⁶ (A kóbor állat tulajdonosa az általam jól ismert településen az elmúlt évek során egyszer sem volt felkutatható, vagy nem volt bizonyítható az adott állattartóról a tulajdonosi minőség, így az esetek 100%-ban ezen költségek nem térültek meg.)

A feladatellátás biztosítása, továbbá a kötelezően előírt feladatok megfelelő ellátásának ellenőrzése sok településen nehézségbe ütközik. A civil szervezetek kiemelten fontos, az állatok életének fontosságát szem előtt tartó módon tudnak segítséget és főleg megoldást nyújtani a feladat ellátásában. Együttműködési megállapodás keretében a civil szervezetek nagy terhet tudnak levenni az önkormányzatok válláról. A kóbor állatokat jelző lakossági bejelentésre a településen működő civil szervezetek közreműködésével érdemes a helyszínre menni. Az adott egyedek sok esetben különleges odafigyelést igényelnek, és sokszor hosszú időt vesz igénybe egy-egy sikeres befogás. A civil szervezetek a befogott kóbor állatokat – mivel sokszor nem jelentkezik értük az állat tulajdonosa – alapvető egészségügyi ellátásuk után – az állat életének kioltása helyett, örökbeadással segítik új élethez.

Saját tapasztalataim szerint amennyiben a civil szervezetek az utóbbi két évben bekövetkező negatív örökbe fogadási változások miatt nem tudják valamennyi egyedet befogadni és örökbe adni, az önkormányzatok sok esetben kénytelenek gyepmesteri tevékenységet végző vállalkozással is szerződést kötni. A befogott kóbor állat élete – amennyiben az állat tovább élése nem jár megszüntethetetlen vagy csillapíthatatlan fájdalommal, illetve nem indokolt a 15 napos rövidítés – 45 nap elteltével kioltható. Az önkormányzat a gyepmesteri szerződés keretében az általam ismert esetben egy db elszállított eb után kb. hatvankettőezer forint összeget köteles fizetni a vállalkozónak.

Tapasztalataim szerint a civil szervezetek sokszor évente több millió forintot hagynak az Önkormányzatok

15 1998. évi XXVIII. törvény 48/A. § (3)
16 785/2021. Kormányrendelet 8. § (1)

zsebében. Egy konkrét példán keresztül számszerűsítve a civil szervezeti közreműködést elmondható, hogy K. településen az elmúlt 4 évben legkevesebb 260 mentett eb egyesületi gondozása és örökbe adása az önkormányzatnak mindösszesen 16.120.000,- forint megtakarítást eredményezett.

3.2 Ebnyilvántartás - ebösszeírás

A tartás helye szerint illetékes települési, fővárosban a kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat ebrendészeti feladatainak elvégzése érdekében, illetve a veszettség elleni oltás járványvédelmi vonatkozásaira való tekintettel három évente legalább egy alkalommal ebösszeírást végez.¹⁷

Az ebösszeírás Ávtv.-ben történő rögzítésének jogalkotói indoka az, hogy a „jelenleg szabályozatlanul növekvő ebállomány nagyságának alakulásába történő érdemi beavatkozáshoz elengedhetetlen, hogy a problémát kezelő hatóságok tisztában legyenek a tartott kutyák pontos számával.¹⁸

Az ebösszeírás során a kötelezettségnek önként kell eleget tenni. Mindez azonban a gyakorlatban csupán részben valósul meg, így számos településen igényként merül fel az Önkormányzat és a lakosság részéről az ebek pontos számbavétele, különös tekintettel a kóbor ebek számának növekedésére és egyúttal az állatvédelmi szempontból kíméletesebb eljárásokra történő lakossági érzékenységre. A pontos számbavétel – akár civil szervezetek munkatársainak gyakorlati közreműködésével és természetesen megfelelő idő ráfordításával – a település nagyságától függően rövidebb-hosszabb idő alatt végrehajtható lehet.

17 1998. évi XXVIII. törvény 42/B. § (1)
18 T/4247. számú törvényjavaslat az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény módosításáról részletes indokolás

JOGSZABÁLYJEGYZÉK

- 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről
- 2013. évi CLXV. törvény a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről
- 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról
- 41/2010. (II.26.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról
- 785/2021. (XII.27.) Korm. rendelet a kóbor állat befogásával, tulajdonjogának átruházásával és elhelyezésével kapcsolatos feladatok ellátásának részletes szabályairól
- 11/2003. (V. 8.) IM-BM-PM együttes rendelet a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról

KÖZÖS ÜGYÜNK
AZ ÁLLATVÉDELEM
ALAPÍTVÁNY